

Huvudman

Region Gotland
regiongotland@gotland.se

Beslut

Datum 2025-09-18

Dnr 2024:5640

Sida 1 (21)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Klinteskolan i Gotlands kommun; nu fråga om uppföljning av vitesbeslut den 12 december 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Region Gotland att senast **onsdag den 18 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Region Gotland inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Region Gotland ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats – ska rektorn starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 18 september 2025 – den 11 februari 2026 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
2. För varje utredning om särskilt stöd som har färdigställts under läsåret 2024/2025 där beslut om åtgärdsprogram ännu inte har fattats eller där utredning färdigställs innan den 11 februari 2026 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattas under perioden den

18 september 2025 – den 11 februari 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § skollagen)

3. Se till att det av beslut om åtgärdsprogram framgår information om vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. (3 kap. 9 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Region Gotland en anmärkning avseende brister rörande extra studietid. Region Gotland ska senast **onsdag den 18 februari 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avhjälpta brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, studiehandledning på modersmålet, frånvaro, kränkande behandling och anmälan till socialnämnden.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:5640) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Klinteskolan i Gotlands kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, frånvaro, extra studietid, kränkande behandling samt anmälan till socialnämnden.

Skolinspektionen beslutade den 12 december 2024 att förelägga Region Gotland att vid vite om 2 000 000 kronor senast den 6 maj 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, samt frånvaro. Vidare förelade Skolinspektionen Region Gotland att senast

den 6 maj 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande kränkande behandling, extra studietid och anmälan till socialnämnden.

Region Gotland har den 6 maj 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har besökt skolan den 12 och 13 maj 2025 och intervjuat elever, lärare, socialpedagog samt elevhälsan. En lektionsobservation har genomförts. Den 21 maj 2025 har rektorn och biträdande rektorn intervjuats digitalt. Dokumentation har granskats vid besöket och underlag har begärts in ifrån huvudmannen. Huvudmannen har fått tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i denna uppföljning tagit ställning till om Region Gotland har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Frågan om utdömande av vitesbeloppet i Skolinspektionens beslut den 12 december 2024 kommer att behandlas separat.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (se aktbilaga 38).

Föreläggande

Särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 12 december 2024 fann Skolinspektionen allvarliga brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolan utredde inte alltid elevers behov av särskilt stöd, trots att extra anpassningar hade bedömts inte vara tillräckliga och trots att lärare hade anmält behov av utredning av särskilt stöd till rektorn. Rektorn behövde prioritera bland eleverna som behövde utredas och arbetet med särskilt stöd drog ut på tiden. Rektorn fattade heller inte alltid beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram

efter genomförd utredning. Åtgärdsprogram och beslut om särskilda stödinsatser utformades inte i enlighet med författningarnas krav. Slutligen framgick det inte alltid av beslut om anpassad studiegång på vilket sätt beslutet avvek från timplanen eller de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning och beslut om särskilt stöd

Huvudmannen har i sin redovisning uppgett bland annat följande. Specialpedagogen har, med stöd från rektor, specialläraren och elevhälsan, under läsåret arbetat systematiskt för att komma ifatt med utredningar av elevers stödbehov. Skolan har inte tillgång till det antal specialpedagoger som behövs, då det varit och är svårt att rekrytera personal med rätt kompetens. Skolan har med stöd av förvaltningen sökt efter ytterligare specialpedagog, både genom annonsering och genom interna kontakter inom förvaltningen. Specialpedagog på skolan har under perioden genomfört så många utredningar som varit möjligt. Rektorn har prioriterat skolans äldsta elever samt de elever som påvisar stora stödbehov. Fortsatt rekrytering av specialpedagog/speciallärare pågår för att kunna följa skollagen. Rektorn har i intervju uppgett att huvudmannen annonserat efter specialpedagog under våren 2025. Behöriga sökanden fick dock anställning på andra skolor i regionen. Lärare uppger i intervju att skolans specialpedagog är ett stort stöd, men att det fortfarande saknas tillräckligt med specialpedagogisk kompetens på skolan och att skolan hela tiden söker aktivt efter detta.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rutinen för att anmäla behov av utredning av särskilt stöd till rektorn är densamma som höstterminen 2024, d.v.s. att lärarna "droppar" elever muntligt till elevhälsan på veckovisa möten. Enligt elevhälsans representanter är det inte tydligt av vilken orsak en elev tas upp på detta sätt, om det handlar om anmälan om utredning av särskilt stöd eller andra orsaker som frånvaro eller oro för att barn far illa. Lärare ska fylla i en blankett om orsaken till att eleven tagits upp, vilket de flesta gör. Till höstterminen 2025 kommer dock en ny rutin att införas då anmälan ska göras i ett system där lärarna kommer att behöva ange skriftligt att anmälan gäller att elev behöver utredas för särskilt stöd. Den nya rutinen kommer att bli tydligare än den nuvarande, anser både rektorn och elevhälsan.

Huvudmannen har till sin skriftliga redovisning bifogat en sammanställning avseende anmälningar och startade utredningar om särskilt stöd samt beslutade åtgärdsprogram mellan den 12 december 2024 och den 29 april 2025. Sammanställningen innehåller 19 elever och av denna framgår bland annat följande. 17 av eleverna på listan har anmälts för utredning av

särskilt stöd före den 12 december 2024. För sju av dessa 17 elever har utredning påbörjats först under aktuell redovisningsperiod. Åtgärdsprogram har enligt sammanställningen beslutats för 14 av dessa 17 elever och enligt komplettering från huvudmannen har beslut om åtgärdsprogram fattats för ytterligare två av dessa 17 elever i januari 2025. Vidare framgår att två elever anmälts i januari respektive februari 2025, samt att utredning startats för en av dessa elever. Av intervju med elevhälsan framgår att ytterligare en utredning startats i april 2025 för en elev vars utredningsbehov enligt representant för elevhälsan anmäldes vårterminen 2023.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att det, utöver de elever som nämns i huvudmannens sammanställning, finns ett antal elever, vilka anmälts för eventuellt behov av särskilt stöd, där det inte startats en utredning. Representanter för elevhälsan nämner till exempel två elever, som omnämndes i Skolinspektionens tidigare beslut, vilka ännu inte blivit utredda. Eleverna¹ har enligt intervju med elevhälsan åter anmälts för utredning av särskilt stöd den 21 november 2024 respektive i slutet av mars 2025. Ytterligare exempel är en elev som anmäldes i februari 2025² och fyra elever i årskurs 6 som enligt rektorn anmäldes i november 2024³. Enligt uppgift från elevhälsan och rektorn pågår andra insatser för flera elever där utredning inte startats, därvid framkommer bland annat följande. Beslutet att prioritera skolans äldsta elever samt elever som påvisar stora stödbehov när det gäller utredningar om särskilt stöd, har medfört att vissa anmälda elever som står närmast på tur att utredas har fått stå tillbaka. Detta gäller exempelvis ovan nämnda fyra elever i årskurs 6. Man har satt in extra stödresurser för att ge elever insatser i avvaktan på att utredning ska hinna genomföras. I årskurs 6 har skolan, enligt rektorn, därvid bland annat arbetat på gruppnivå och ordinarie lärare har gett olika former av insatser i klassrummet. De har även utökat antalet lärare på lektionerna i vissa ämnen så att eleverna har större möjlighet att arbeta i små grupper.

Till sin redovisning har huvudmannen bifogat en sammanställning avseende tolv elever som har anpassad studiegång. I intervju med rektorn framkommer bland annat följande. En av eleverna i huvudmannens

¹ Elev 52 respektive elev 57.

² Elev 16.

³ Elev 28, 29, 31 och 32

sammanställning har en färdig utredning och beslut om anpassad studiegång, men skolan har ännu inte upprättat något åtgärdsprogram för eleven⁴. Rektorn nämner ytterligare en elev⁵, som haft anpassad studiegång sedan hösten 2024, för vilken de inte har hunnit skriva ett åtgärdsprogram. Utredningen av elevens stödbehov avslutades i september 2024, i den fattades beslut om att eleven skulle få särskilt stöd.

Utformning av åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av 17 åtgärdsprogram som enligt rektorn är de gällande åtgärdsprogrammen på skolan vid tidpunkten för Skolinspektionens besök, den 13 maj 2025. Åtgärdsprogrammen är undertecknade av rektorn och innehåller datum för beslut samt för uppföljning och utvärdering. Åtgärdsprogrammen innehåller uppgift om elevens behov och hur det ska tillgodoses. Åtgärdsprogrammen saknar uppgift om vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering.

Skolinspektionen har tagit del av beslut om anpassad studiegång avseende elva elever. Av besluten framgår uppgifter om vilka avvikelser från timplanen eller de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen som besluten innebär.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av

⁴ Elev 46.

⁵ Elev 53.

särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionens bedömning

Utredning och beslut om särskilt stöd

Huvudmannen har inkommit med dokumentation i form av en sammanställning över anmälningar och inledda utredningar om behov av särskilt stöd samt beslutade åtgärdsprogram.

Av Skolinspektionens utredning framgår att man på skolan, under perioden från Skolinspektionens beslut den 12 december 2024 till den 29 april 2025, har inlett nio utredningar om särskilt stöd. Utredningar har dock inte startats för varje anmälan som inkommit till rektorn under tidsfristen för föreläggandet. Avseende två elever har anmälan för eventuellt behov av särskilt stöd enligt huvudmannens sammanställning gjorts mellan den 12 december 2024 och den 29 april 2025. För en av dessa elever har utredning inletts. Av Skolinspektionens utredning framkommer att ytterligare ett par elever har anmälts i februari respektive mars 2025, samt att utredning inte har startats för dessa elever. Det kvarstår även ett antal elever som anmälts före den 12 december 2024 för vilka en utredning inte har inletts.

Av utredningen framkommer att huvudmannen har vidtagit åtgärder bland annat i form av försök att rekrytera ytterligare personal och man har på skolan gjort insatser för att komma ikapp med utredningar om särskilt stöd under tidsfristen för föreläggandet. Arbetet har gått framåt, men rektorn har trots de insatser som gjorts även fortsatt under vårterminen 2025 gjort prioriteringar bland eleverna. Huvudmannen lyfter också fram ett kvarvarande behov av utökade specialpedagogiska resurser för att fortsättningsvis kunna uppfylla skollagens krav. Ansträngningar för att lösa detta behöver, såsom huvudmannen uppgett, fortsätta.

I denna del bedömer Skolinspektionen att brister kvarstår och att huvudmannen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa föreläggandet från den 12 december 2024.⁶

Det kan i sammanhanget noteras att utredningar i vissa fall kan samordnas. Om skolan i samband med en frånvaroutredning uppmärksammar att förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning göras. I dessa fall kan arbetet med de olika utredningarna samordnas i lämplig utsträckning. Det är då av stor vikt att kraven för båda dessa utredningar iakttas.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att åtgärdsprogram inte alltid upprättas då en utredning av en elevs stödbehov har slutförts. Som framgår ovan har huvudmannen inkommit med dokumentation i form av en sammanställning som innehåller uppgift om åtgärdsprogram beslutade under perioden den 12 december 2024 till den 29 april 2025. Avseende de anmälningar som inkommit under tidsfristen för Skolinspektionens tidigare föreläggande har utredning, enligt sammanställningen, inte färdigställts och beslut om åtgärdsprogram har sålunda inte aktualiserats.⁷ Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att man på skolan fattat beslut om åtgärdsprogram för 16 elever som anmälts före den 12 december 2024. Det framgår dock att det fortsatt föreligger brister i detta avseende. Det framkommer i utredningen att för ett par elever, vars utredningar är avslutade, har beslut om åtgärdsprogram inte fattats. Dessa elever har en anpassad studiegång, varav i vart fall en av eleverna har haft det sedan höstterminen 2024. Anpassad studiegång är en ingripande åtgärd som kan innebära att eleven lämnar skolan utan fullständig utbildning. Att beslut om åtgärdsprogram och i förekommande

⁶ Punkt 3 i föreläggandet inom området Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

⁷ Punkt 4 i föreläggandet inom området Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

fall anpassad studiegång inte fattas innebär att vårdnadshavare och elev fråntas sin möjlighet att överklaga beslutet och försvårar även skolans uppföljning och utvärdering av effekterna av de åtgärder som vidtas.

Utformning av åtgärdsprogram

Avseende utformningen av utarbetade åtgärdsprogram framgår av utredningen att huvudmannen till viss del vidtagit åtgärder och kommit tillrätta med tidigare konstaterade brister. Dock saknas fortsatt uppgift om vem som ansvarar för uppföljning och utvärdering av åtgärderna, vilket utgör en brist. Huvudmannen har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa Skolinspektionens tidigare föreläggande i denna del.⁸

Skolinspektionen bedömer däremot att huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att beslut om anpassad studiegång innehåller uppgifter om vilka avvikelser som görs från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen och att brister inte längre föreligger i detta avseende. Skolinspektionen bedömer att det tidigare föreläggandet har följts i denna del.⁹

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Region Gotlands verksamhet vid Klinteskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Det finns därför skäl att förelägga Region Gotland att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Om Region Gotland inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner återigen komma att aktualiseras.

⁸ Punkt 5 i föreläggandet inom området Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

⁹ Punkt 6 i föreläggandet inom området Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

Anmärkning

Extra studietid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade att det fanns brister när det gäller att erbjuda elever extra studietid då det av utredningen bland annat framgick att eleverna i årskurs 4–5 inte erbjöds extra studietid.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i sin redovisning uppgett att rektorn, sedan starten av vårterminen 2025, sett till att eleverna i årskurs 4–9 erbjuds att frivilligt delta två timmar per vecka på extra studietid. Både elever och vårdnadshavare har informerats om den extra studietiden, som består av en morgontid och en eftermiddagstid i anslutning till skoldagen på Klinteskolan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans erbjudande om extra studietid i en skriftlig handling kallad "extra studiestöd/läxläsning". Av den framgår att årskurs 4 har extra studietid två tillfällen i veckan kl. 07.50-08.50, årskurs 5–6 har ett tillfälle kl. 08.00-08.50 samt ett tillfälle kl. 15.00-16.00 och årskurs 7–9 har två tillfällen i veckan, kl. 08.00-08.50.

Enligt uppgift från rektorn är ett flertal av skolans elever beroende av skolskjuts av skolbussen. Skolbussen anländer till skolan omkring kl. 08.45 på morgonen och avgår från skolan kl. 14.50 vad gäller elever på mellanstadiet, respektive kl. 15.50 för elever på högstadiet. Elever på mellanstadiet kan enligt rektorn åka med högstadiets skolbuss på eftermiddagen om de vill gå på den erbjudna extra studietiden. Rektorn uppger att det även förekommer att elever, främst på mellanstadiet, får skjuts av sina föräldrar i stället för att åka med skolbussen.

Skolskjutsen anordnas av ett privat bolag som upphandlats av Region Gotland, enligt rektorn.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår bland annat följande. Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Det påtalas särskilt i förarbetena (prop. 2021/22:111, s. 20 och 26) att elever inte ska behöva avstå från extra studietid för att de har lång resväg till skolan. Vid planering av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts.

Skolinspektionens bedömning

Då det av utredningen framgår att elever i samtliga årskurser 4–9 numera erbjuds extra studietid bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har vidtagit vissa åtgärder för att se till att alla elever erbjuds att delta i extra studietid.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns fortsatta brister. Dels har de elever som är beroende av skolbussen inte en reell möjlighet att gå på extra studietid på de tider som erbjuds i anslutning till skoldagens början. Dels erbjuds eleverna i åk 5-9 inte två timmar extra studietid. Elevernas deltagande i verksamheten är frivilligt, men det är huvudmannens ansvar att erbjuda eleverna den extra studietid som de har rätt till antingen under skoldagen eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Även elever som har skolskjuts ska ha möjlighet att delta i samma utsträckning som övriga elever. Lagstiftaren har framhållit att elever inte ska behöva avstå från att delta i extra studietid på grund av att de har långt till skolan samt att man vid planering av den extra studietiden behöver ta hänsyn till att elever kan ha behov av skolskjuts.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Region Gotlands verksamhet vid Klinteskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid. Mot bakgrund av att samtliga elever i årskurs 4-9 numera erbjuds extra studietid, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Gotlands kommun en anmärkning. Huvudmannen behöver dock säkerställa att samtliga elever i årskurs 4-9 också har en reell möjlighet att delta vid extra studietid om två timmar per vecka.

Avhjälpta brister

Garantin för tidiga stödinsatser och extra anpassningar

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 12 december 2024 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. Det hade inte gjorts en särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, i de fall det hade funnits en indikation på att elever inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3.

Vidare fann Skolinspektionen brister i skolans arbete med extra anpassningar. Lärarna arbetade med extra anpassningar men hann inte alltid ge sådana anpassningar till de elever som var i behov av det. Vidare fanns en osäkerhet kring användningen av digitala hjälpmedel.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Uppföljning och analys av lärarnas och elevhälsans arbete med stöd

Huvudmannen har i sin skriftliga redovisning uppgett att de genomfört en analys som omfattar de fyra delar som Skolinspektionens föreläggande den 12 december 2024 omfattat. Huvudmannen har därvid uppgett bland annat följande. Skola och huvudman har identifierat behov i verksamheten och även vidtagit åtgärder utifrån analysen, bland annat genomfört samråd med personal med specialpedagogisk kompetens, identifierat problemområden och vidtagit åtgärder avseende arbetet med extra anpassningar (se vidare nedan under rubriken Extra anpassningar). Skolan har vidare gjort stora ansträngningar för att rekrytera specialpedagogisk kompetens. I perioder har man lyckats rekrytera personal med specialpedagogisk kompetens för att intensifiera arbetet med att ge stödåtgärder för identifierade elever. Försök till långsiktig rekrytering pågår. En av skolans lärare, som är färdigutbildad speciallärare i januari 2026 har schemalagts för arbete med stödinsatser för elever i årskurs 4-6. En tidigare anställd lärare har arbetat 60 % med de elever som identifierats i den särskilda bedömningen. För årskurs 7-9 har elevernas stödbehov kunnat tillgodoses inom ämnet matematik. I övriga ämnen har stödet skett genom handledning med specialpedagog i den utsträckning specialpedagogen haft utrymme för det.

Garantin för tidiga stödinsatser

Huvudmannen uppger i sin redovisning att skolan i början av vårterminen 2025 genomfört enskilda samråd med lärarna i förskoleklass och årskurs 1-3, ihop med rektor, specialpedagog och speciallärare. I den särskilda

bedömningen lyftes 26 elever i F-3. I dialog med lärarna bedömdes att 15 av de 26 eleverna skyndsamt skulle ges stöd i form av extra anpassningar. Lärarna fick då specialpedagogiska tips på vilka extra anpassningar som de kunde arbeta med i klassrummen utifrån elevernas behov. Ytterligare åtgärder har satts in från vecka fyra för elva elever som indikerat stödbehov.

Extra anpassningar

Huvudmannen uppger i sin redovisning att skolan har identifierat ett behov av utbildning avseende digitala verktyg och hjälpmedel samt att rektor beslutat om och inlett en utbildning avseende digitala verktyg och hjälpmedel i fyra steg. Ett ytterligare identifierat problem är att lärare i förskoleklass och åk 1–3, trots att man arbetat med extra anpassningar, inte dokumenterat detta. Genomgång av hur extra anpassningar dokumenteras har därför genomförts av specialpedagog, speciallärare och rektor. Lärarna i förskoleklass och årskurs 1–3 dokumenterar nu extra anpassningar och utvärderar dessa kontinuerligt. Speciallärare och specialpedagog har gått igenom rutinerna för hur man uppmärksammar och arbetar med extra anpassningar med lärare i åk 4–9. Genomgången har omfattat vad som kan räknas som extra anpassningar, samt hur man dokumenterar och utvärderar dessa kontinuerligt. Vid uppstart av nytt läsår kommer rektor tillsammans med specialpedagogisk kompetens att gå igenom arbetet med extra anpassningar och hur man dokumenterar och följer upp dessa för att säkerställa att alla lärare uppdateras och är införstådda med gällande rutiner. Lärare uppger i intervjuer att de hinner ge extra anpassningar till alla elever som behöver det.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 4 § skollagen framgår bland annat följande. Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § (extra anpassningar) eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Av 3 kap. 4 a § skollagen framgår bland annat att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 4 §. Sådant samråd behöver dock inte

genomföras om den ansvarige förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Uppföljning och analys av lärarnas och elevhälsans arbete med stöd

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig redogörelse för den uppföljning och analys av skolans arbete med stödinsatser som genomförts i de delar som framgår av Skolinspektionens tidigare föreläggande, samt för de beslut om åtgärder som fattats. Skolinspektionen bedömer att föreläggandet från den 12 december 2024 har följts i denna del.¹⁰

Garantin för tidiga stödinsatser och extra anpassningar

Det framgår av utredningen att samråd med personal med specialpedagogisk kompetens har genomförts inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser. Huvudmannen har skriftligen redogjort för hur många elever som tagits upp för särskild bedömning och hur samrådet genomförts. Skolinspektionen bedömer att annat inte har framkommit än att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande från den 12 december 2024 och att bristerna avhjälpits i denna del.¹¹ Skolinspektionen bedömer även att huvudmannen vidtagit åtgärder för att se till att elever ges de extra anpassningar de är i behov av. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

¹⁰ Punkt 1 i föreläggandet inom området Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

¹¹ Punkt 2 i föreläggandet inom området Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

Studiehandledning på modersmålet

Skolinspektionens tidigare beslut

I det tidigare beslutet den 12 december 2024 konstaterade Skolinspektionen att 13 elever inte fick studiehandledning på modersmålet, trots att skolan bedömt eleverna vara i behov av sådan handledning.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har uppgett bland annat följande i sin skriftliga redovisning. Vid terminsstart vårterminen 2025 var 15 elever inskrivna på Klinteskolan, vilka omfattades av definitionen nyanländ. Modersmålsenheten, som är den funktion inom Region Gotland som ansvarar för att organisera och fördela studiehandledning, har sedan 2024 inte haft tillräckliga resurser för att tillgodose samtliga behov av studiehandledning på modersmål. Inför läsåret 2024/2025 bedömdes att elever på högstadiet samt elever i årskurs 1–6 med åtgärdsprogram skulle prioriteras i fördelningen av studiehandledning. Prioriteringsordningen innebar att även elever med längre än fyra års skolgång i svensk skola gavs studiehandledning på modersmålet i de fall då rektor bedömde det som en nödvändig insats för eleven. Huvudmannen uppger vidare att samtliga nyanlända elever inom Region Gotland kommer att erbjudas studiehandledning på modersmålet eller det starkaste skolspråket från och med starten av läsåret 2025/2026. Av huvudmannens ingivna redovisning framgår antalet elever som fått studiehandledning på modersmålet under läsåret 2024/2025, vilka språk som varit aktuella samt hur dessa elevers behov av studiehandledning på modersmålet tillgodosetts.

Rektorn uppger i intervju den 21 maj 2025 vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet samt vilka språk behoven avser. Rektorn uppger vidare följande. Tolv elever får studiehandledning på modersmålet vårterminen 2025. Fem elever, alla på lågstadiet, får vårterminen 2025 inte studiehandledning på modersmålet, trots att de behöver det.

Av kompletterande uppgift från rektorn den 26 augusti 2025 framgår bland annat följande avseende de fem elever på lågstadiet som enligt rektorns uppgifter inte fick studiehandledning på modersmålet vårterminen 2025. Två elever har bytt skola, en av dessa fick studiehandledning mellan april och juni 2025. Två elever får studiehandledning på modersmålet och en av eleverna bedömdes av lärare under vårterminen 2025 inte längre vara i behov av studiehandledning på modersmålet.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) framgår följande. En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att flera av de elever som inte fick studiehandledning på modersmålet höstterminen 2024, fortsatt vid utgången av tidsfristen för Skolinspektionens föreläggande den 6 maj 2025, inte fick det trots att skolan bedömt att eleverna var i behov av detta stöd. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vid tidsfristens utgång inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa Skolinspektionens föreläggande i beslutet den 12 december 2024 samt att brister vid denna tidpunkt kvarstod.¹²

Huvudmannen har i sin redovisning uppgett att samtliga nyanlända elever skulle komma att erbjudas studiehandledning på modersmålet höstterminen 2025. Av rektorns uppgift framgår bland annat att av de fem elever på skolan som inte fick detta stöd vårterminen 2025 är det två kvarvarande elever som fortsatt bedöms ha behov av studiehandledning på modersmålet samt att de eleverna höstterminen 2025 får detta.

Skolinspektionen bedömer att annat inte framkommit än att bristerna nu avhjälpes och ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen vill i sammanhanget tydliggöra att en elev inte behöver vara nyanländ för att ha rätt till studiehandledning på modersmålet enligt 5 kap. 4 § skolförordningen.

Frånvaro

¹² Punkt 7 i föreläggandet inom området Studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut av den 12 december 2024 att skolan inte hade genomfört en utredning av orsakerna till frånvaron avseende ett flertal elever som rektorn bedömt hade upprepad eller längre frånvaro. Det framgick av Skolinspektionens utredning att rektorn ansåg sig behöva ta hjälp av ytterligare personal för att genomföra frånvaroutredningar framöver.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över de elever som bedömts ha upprepad eller längre frånvaro under perioden den 12 december 2024 till den 29 april 2025. Av denna framgår att sex elever bedömts ha upprepad eller längre frånvaro. För dessa sex elever har utredningar startats och fyra av utredningarna är avslutade. Huvudmannen uppger i sin redovisning att man i januari 2025 skapat en ny regional rutin samt stödsystem för handläggning av anmälningar om problematisk skolfrånvaro. Om rektor efter att ha granskat anmälan från personal fattar beslut om att inleda utredning av en elevs skolfrånvaro meddelas detta automatiskt huvudmannen. Rektorn ger i intervju exempel på åtgärder som vidtagits för elever med upprepad eller längre frånvaro.

Rektorn uppger i intervju att frånvaroutredningarna numera görs av flera i skolpersonalen, framför allt av personal inom elevhälsan, förutom rektorn själv och att det nu fungerar mycket bättre. Samråd sker med elev, vårdnadshavare samt elevhälsan i samband med utredningen.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 2 § skollagen har barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår bland annat följande. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till (prop. 2017/18:182 s. 56).

En utredning om frånvaro kan ha ett nära samband med andra utredningar enligt skollagen. I vissa fall kan det till exempel vid en utredning om frånvaro framgå att kriterierna för en utredning om särskilt stöd eller kränkande behandling är uppfyllda. I sådana fall ska även bestämmelserna för dessa utredningar följas. Även om flera utredningskrav har aktualiserats så finns det inget som hindrar att arbetet samordnas i den utsträckning som det bedöms lämpligt. I praktiken kan det därför räcka med en sammanhållen utredning som uppfyller kraven som finns för de utredningar som har aktualiserats. (Se prop. 2017/18:182 s. 58.)

Fokus vid utredningen av elevs frånvaro bör enligt förarbetena vara att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro (prop. 2017/18:182 s. 60). Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras (prop. 2017/18:182 s. 62).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att nya rutiner och stöd för arbetet med skolfrånvaro har kommit på plats på såväl skolenhets- som huvudmannanivå. Huvudmannen har inkommit med dokumentation avseende att utredningar startats för de elever som bedömts ha upprepad eller längre frånvaro under perioden den 12 december 2024 till den 29 april 2025. Det framgår vidare att frånvaroutredningar genomförs i samråd med elev, elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Skolinspektionen bedömer att annat inte har framkommit än att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med Skolinspektionens föreläggande från den 12 december 2024 och att bristerna avhjälpes. Ärendet ska därför avslutas i denna del.¹³

Kränkande behandling

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i tidigare beslut att skolpersonal inte anmälde alla kränkningar till rektorn. Därutöver framgick att det fanns en osäkerhet

¹³ Punkt 1 i föreläggandet inom området Frånvaro.

hos skolpersonalen kring vem som skulle göra anmälan i skolans digitala system.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen anger i sin redovisning att 21 anmälningar inkommit under perioden de 12 december 2024 till den 29 april 2025, vidare framgår följande. Rektor har under en kompetens- och utvecklingsdag i början av vårterminen 2025 gått igenom riktlinjerna gällande skyldigheten att anmäla kränkande behandling till rektor respektive huvudman. Tidigare anmälde personalen via ett system som inte var tillämpligt för anmälningar om kränkande behandling. Personalen har uttryckt att det varit omständligt och svårhanterligt och därmed har färre anmälningar dokumenterats och anmälts till rektor. Rektorn har nu säkerställt att personalen har kännedom om vikten av att anmäla kränkningar till rektorn så att rektorn kan anmäla till huvudmannen enligt skollagen. Anmälningarna görs numera i ett annat system.

Intervjuade lärare och socialpedagog uppger att det numera är enklare att anmäla kränkande behandling samt att de hinner anmäla alla kränkningar till rektorn. Rektorn uppger att hon delar den bilden.

Rektorn uppger att huvudmannen numera får alla de anmälningar om kränkande behandling som görs till rektorn.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet och att bristen har avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialnämnden

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt tidigare beslut att det vid skolenheten inte alltid gjordes en orosanmälan i de fall som personalen kände oro för att ett barn far illa.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger i sin redovisning att rektorn under kompetens- och utvecklingsdagen i början av vårterminen 2025 återigen gått igenom anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen med personalen. Rektorn har förtydligat och sett till att alla har kännedom om "att alla som arbetar inom förskola och skola har ett ansvar att anmäla oro för barn som far illa till socialtjänsten". Skolan har beslutat att upprätta en handlingsplan kring rutinen att göra en orosanmälan. I intervjuer har lärare bekräftat att de är medvetna om sina skyldigheter i detta avseende.

Rättslig reglering

Av 29 kap. 13 § skollagen¹⁴ framgår att bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 19 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Av 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400)¹⁵ framgår bland annat att anställda hos myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att skolans personal anmäler till socialnämnden om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

¹⁴ 29 kap. 13 § skollagen har en ny lydelse från den 1 juli 2025.

¹⁵ Den 1 juli 2025 trädde en ny Socialtjänstlag (2025:400) i kraft. I den tidigare socialtjänstlagen (2001:453) återfanns bestämmelsen i 14 kap. 1 §.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet och att bristen har avhjälpes. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av regionchef Agneta Broberg.

Utredare Luca Nesi har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Johanna Olsson samt regionjuristen Malin Backéus och regionjuristen Elina Ryttberg medverkat.